

Mishnah Ketubot, chapter 13

משנה כתובות פרק יג

(1) There were two adjudicating judges [of robbers and thieves] in Jerusalem, Admon and Hanan ben Avishalom. Hanan laid down two rulings and Admon laid down seven: If a man went overseas and his wife claimed support [which the Courts provided from her husband's properties and now it was learned that her husband died,] Hanan ruled: [In order to collect her *ketubah*,] she must take an oath at the end [that she has nothing belonging to her husband in her possession] but [she need] not [take an oath] at the beginning [i.e., while her husband was alive, in order to collect maintenance]. The sons of the high priests however differed from him and ruled that she must take an oath at the beginning [that her husband had not left her anything] and at the end [in order to collect from her *ketubah*]. Rabbi Dosa ben Horkinas agreed with their ruling. Rabbi Yohanan ben Zakkai said: Hanan has spoken well [that any time after three months from her husband's departure] she need [not] take an oath [for maintenance] only at the end [in order to collect her *ketubah*, however, before three months we may assume that one does not leave his house empty and travel overseas and she is not maintained from his property].

(2) If a man went overseas and someone came forward and supported his wife, Hanan says: He loses his money [No one asked this person to lend her money, however, in a case where the wife asked him to lend her money, he demands רבנו עובדיה מברטנורא

א שני דיני גזילות. שהיו גזרין גזירות על הגולנים וקונסים עלין קנסות: שני דברים. שאין חכמים מודים לו: תשבע בסוף. כשישמעו בו שמת ותבוא לגבות כתובתה, תשבע שלא עיכבה בידה משל בעלה כלום: ולא תשבע בתחלה. בשעת גביית מזונות. ורמב"ם פירש, תשבע בסוף, כשיבא בעלה ויכחישנה ויאמר הנחתי לך מזונות, תשבע שלא הניח לה כלום: רבן יוחנן בן זכאי אומר. והלכה כמותו. ודוקא אחר שלשה חדשים ליציאת הבעל פוסקין מזונות לאשה אם תבעה מזונות, אבל קודם זמן זה לא. שחזקה אין אדם מניח ביתו ריקן ויוצא: ב איבד את מעותיו. דאמר, לא אמרתי לך הלויני ואני אפרע. אבל אם הלוח את האשה מעות למזונותיה על מנת שתשלם לו, הוא תובעה והיא תובעת את הבעל וישלם. ואם הבעל טוען הנחתי לה מזונות, והיא אומרת לא הניח ורוצה להוציא ממנו, נשבע הבעל שובעת היסט ונפטר, ויהיו המעות חוב עליה לכשתאלמן או

א שני דיני גזירות היו בירושלים, אדמון, וחנון בן אבישאלום. חנן אומר שני דברים, אדמון אומר שבעה. מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות, חנן אומר, תשבע בסוף ולא תשבע בתחלה. נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו, תשבע בתחלה ובסוף. אומר רבי דוסא בן הרקינס כדבריהם. אומר רבן יוחנן בן זכאי, יפה אומר חנן, לא תשבע אלא בסוף: ב מי שהלך למדינת הים ועמד אחד ופרנס את אשתו, חנן אומר, אבד את

repayment from her and she, in turn, demands the money from her husband]. The sons of the High Priests differed from him and ruled: Let him take an oath as to how much he spent and recover it. Said Rabbi Dosa ben Horkinas: [My opinion is] in agreement with their ruling. Rabbi Yohanan ben Zakkai said: Hanan spoke well [for the man] put his money on a deer's horn [i.e., he lost his money].

(3) Admon laid down seven rulings: If a man dies leaving sons and daughters and the estate is large the sons inherit

it and the daughters are maintained [from it] and if the estate is small [i.e., there is not sufficient means in the estate to maintain the family for one year] the daughters are maintained from it and the sons can go begging. Admon said: Am I to be the loser because I am a male [and fit to inherit when the estate is large]! Rabbi Gamliel said: Admon's view has my approval [the *halachah*, is not like Admon].

(4) If one claimed from another jars [full] of oil and [the latter] admitted his claim to [empty] jars Admon says: Since he admits to him a portion of the same kind as the claim [i.e., the jars] he [is a *modeh bemiktzat* and] must take an oath [as is the general rule of *modeh bemiktzat* (see Shevuot 6:1)] but the Sages say: The admission [of the claim] is not of the same kind as the claim [since the claim is jars of oil, meaning, the amount of oil in a jar]. Rabbi Gamliel said: I

רבנו עובדיה מברטנורא

תתגרש. ובהא מתניתין נמי הלכה כרבן יוחנן בן זכאי: **ג ובנכסים מועטים**. שאין בהם פרנסה שנים עשר חודש לזכרים ולנקבות. ורמב"ם פירש, כל שאין בהם לפרנס הבנים והבנות עד שיבגרו הבנות, קרוי נכסים מועטים: **בשביל שאני זכר הפסדתי**. כלומר, בשביל שאני זכר וראוי לירש בנכסים מרובים הפסדתי בנכסים מועטים. ואין הלכה כאדמון: **ד והודה בקנקנים**. ריקים בלא שמן. ובגון שטענו חבירו עשרה כדי שמן יש לי אצלך: **אדמון אומר**. יש במשמעות טענה זו שמן וכדים, וכשהודה לו בכדים ריקים הוא הודאה במקצת וחייב שבועה: **וחכמים אומרים**. אין במשמעות טענה זו אלא שמן בלבד שיעור עשרה כדים, וכשהודה לו בכדים ריקים, מה שטענו לא הודה לו ומה

מעותיו. נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו, ישבע כמה הוציא ויטול. אמר רבי דוסא בן הרפיןס כדברייהם. אמר רבן יוחנן בן זכאי, יפה אמר חנן, הניח מעותיו על קרן הצבי: **ג אדמון אומר שבועה**, מי שמת והניח בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרבים, הבנים יורשים והבנות נזונות. ובנכסים מעטים, הבנות יזונו והבנים יחזרו על הפתחים. אדמון אומר, בשביל שאני זכר הפסדתי. אמר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון: **ד הטוען את חברו כדי שמן**, והודה בקנקנים, אדמון אומר, הואיל והודה במקצת הטענה, ישבע. וחכמים אומרים, אין זו הודאה ממין הטענה. אמר רבן גמליאל,

approve of the words of Admon [the *halachah*, follows the view of Admon].

(5) If a man promised a sum of money to his [perspective] son-in-law and then defaulted, let [his daughter] remain [single] until her hair turns white [i.e., we don't force him to either wed or divorce her]. Admon ruled: She may say had I myself promised the sum on my behalf I would remain [single] until my hair turned white, but now that my father has promised it, what can I do? Either marry me or set me free. Rabbi Gamliel said: Admon's words have my approval [the *halachah* follows the view of Admon].

(6) If a man contests [the ownership of] a field [e.g., Reuvein tells Shimon that the field he bought from Levi was actually his and was stolen from him by Levi] and he [Reuvein] is signed as a witness on it [the deed of sale between Shimon and Levi], Admon says: [His contention is admissible because] he can say [litigation with] the second is easier for me since the first is a more difficult person than he [i.e., I went along as a witness to the sale because I knew that I would never get the field back from Levi, he is a powerful person]. The Sages, however say, That [once he signed as a witness] he has lost his right of contention [by definition, once he signed as a witness to the sale, he admits that he owns no portion of it]. If [the seller Levi] made it a [boundary] mark for another person [i.e., Levi sold another field adjacent to the one being contested by Reuvein and wrote into the deed that “the western boundary abuts my field” and Reuvein is

רבנו עובדיה מברטנורא

שהודה לו לא טענו, ואין באן הודאה במקצת ממין הטענה ואינו חייב שבועה. והלכה באדמון: **ה ופשט לו את הרגל.** לשון ביון, כלומר טול טיט ואבק שתחת רגלי. פירוש אחר. תלה אותי ברגלי על העץ, שאין לי מה ליתן לך. ורמב"ם פירש ופשט לו את הרגל, שהלך בדרך מרחוק: **עד שתלבין ראשה.** עד שתזקין. ואין כופין אותו לא לכנוס ולא לפטור: **אדמון אומר בו.** והלכה באדמון: **ו העורר על השדה וכו'.** ראובן מערער על השדה שביד שמעון ואומר לו, לוי שמכר לך גולה ממני, והוא חתום על שטר המכירה שכתב לוי לשמעון שמכר לו: **אדמון אומר וכול הוא שיאמר.** מה שלא ערערתי בשעה שלקחת שדה זו מלוי וחתמתי עד בתוך השטר, לפי שלוי אדם

רואה אני את דברי אדמון: **ה הפוסק מעות** לחתנו ופשט לו את הרגל, **תשב עד שילבין ראשה.** אדמון אומר, **יכולה היא שתאמר, אלו אני פסקתי לעצמי, אשב עד שילבין ראשי.** עכשיו שאבא פסק עלי, **מה אני יכולה לעשות, או כנוס או פטור.** אומר רבן גמליאל, **רואה אני את דברי אדמון: ו העורר על השדה והוא חתום עליה בעד, אדמון אומר, (יכול הוא שיאמר), השני נוח לי והראשון קשה הימנו. והכמים אומרים, אבד את זכותו. עשאה סימן לאחר, אבד את**

signed as a witness, here everyone agrees, that he] has lost his right [of contention, since his litigation remains with Levi whether or not there is a valid sale].

(7) If [a man had a field surrounded by four other fields and had a right of way through one of the fields and now] the

man went overseas and [in his absence, all the surrounding fields were sold to one individual and] the pathway to his field was lost, Admon says: He walks [to his field] by the shortest path [since one individual owns all the fields, his path is certainly within the surrounding fields somewhere, therefore he may take the shortest path], the Sages, however say, Let him either purchase a path for himself even [though it cost him] a hundred *maneh* or fly through the air [the new owner can charge what he likes, since he can say I will return the fields to the previous individual owners, in which case, each can say, bring proof that your path was located within my field].

(8) If a man produced a bond of indebtedness against another and the latter produced [a deed of sale] showing that the former had sold him a field [after the bond was written], Admon says: [The alleged debtor] can say had I owed you [anything] you would have recovered it when you sold me the field [i.e., you would have taken the money but wouldn't have transferred ownership of the field]

רבנו עובדיה מברטנורא

חזק וקשה להוציאה מידו ונח לי שתהא בידך שאוציאנה ממך בדין: **איבד את זכותו**. דהואיל וחתם הורה שאין לו עסק בה. ואין הלכה כאדמון. ודוקא כשחתם בה בעד הוא דפליגי אדמון וחכמים, אבל אם הוא חתום בדין לקיים את השטר, הכל מודים שלא איבד את זכותו, מפני שיכול לומר לא הייתי יודע מה שכתוב בשטר, שהדיין החותם על ההנפק לקיים את השטר אין צריך שידע מה שכתוב בשטר אלא שיכיר חתימת העדים בלבד: **ז ואבדה דרך שדהו**. שהחזיקו בה בעלי השדות שבמצרים: **ילך לו בקצרה**. על כרחם יטול לו דרך לשדהו, אבל יברור לו דרך קצרה שלא ירבה ליטול. ובזמן שד' בני אדם מקיפים אותו מד' רוחות מודה אדמון לחכמים שכל אחד יכול לומר אייתי ראייה דדרכך גבאי ושקול. ואם אדם אחד הקיפהו מד' רוחות מודים חכמים לאדמון דממה נפשך אורחיה גביה הוא. לא נחלקו אלא כשהקיפהו אדם אחד שבא מכח ארבעה בני אדם. אדמון אומר, מצי אמר ליה ממה נפשך אורחיי גבך, וחכמים אומרים מצי אמר ליה היאך, אי שתקת שתקת, ואי לא, מהדרנא שטרא למרייהו ולא מצית לאשתעווי דינא בהדייהו. והלכה בחכמים: **ח והלה הוציא שמכר לו את השדה**. הלה הוציא עליו שטר מכירה מאוחרת לשטר ההלואה, ואומר

זכותו: ז מי שהלך לְמִדֵּינַת הַיָּם וְאֶבְדָּה דְרָדָךְ שָׂדֵהוּ, אֲדַמּוֹן אוֹמֵר, יֵלֶךְ בְּקֶצֶרָה. וְחַכְמִים אוֹמְרִים, יִקְנֶה לוֹ דְרָדָךְ בְּמֵאָה מָנֶה, אוּ פִּרְח בְּאֵיִר: ח הַמוֹצִיא שֶׁטֶר חוֹב עַל חֲבֵרוֹ, וְהֵלֵךְ הוֹצִיא שֶׁמְכַר לוֹ אֶת הַשָּׂדֶה, אֲדַמּוֹן אוֹמֵר, יְכוֹל הוּא שְׂאִימֵר, אִלּוּ הֵייתִי חַיֵּב לְךָ, הֵיךָ לְךָ לְהַפְרֵעַ אֶת שְׁלֹךְ כְּשֶׁמְכַרְתָּ לִּי אֶת הַשָּׂדֶה.

the Sages, however say, this [seller] may have been a prudent man since he may have sold him the land in order to be able to take it from him as security [for his loan].

(9) If two men produced bonds of indebtedness against each other, Admon ruled [the holder of the later bond can say to the other] had I owed you [any money] how is it that you borrowed from me [instead of demanding payment]? The Sages,

however say: This one recovers his debt and the other recovers his debt.

(10) [The following regions are regarded as] three [individual] countries in respect to matrimony, Judea, Jordan and Galilee. [After marrying in one town a man] may not force [his wife to move with him] from one town to another [in a different region] or from one city to another. Within the same country however, he may take her out with him from one town into another or from one city into another. But not from a town to a city nor from a city to a town. [A woman accustomed to living in a village cannot adjust easily to the congestion of a city and a woman accustomed to living in the city where everything is readily available cannot adjust easily to the lack of commodities in a village. A man] may force [his wife to move with him] from an inferior to a superior dwelling,

רבנו עובדיה מברטנורא

שטרך מזויף או פרוע, שאם הייתי חייב לך לא היית מוכר לי את השדה, שהיה לך לגבות חובך: זה היה פקח שמכר לו את השדה. לפי שהיה זה מבריה מטלטליו, ולא היה לו מזהיב ימשכנו על חובו, ועכשיו יטול את הקרקע. ובאתרא דהלוקח יהיב זוזי והדר כתבי שטר מכירה כולי עלמא לא פליגי שהיה למוכר לעכב בחובו המעות שקיבל ולא יכתוב לו השטר, ובין שכתבו הוכיח שאין לו עליו חוב. כי פליגי, באתרא דכתבי שטרא והדר יהיב הלוקח זוזי, אדמון סבר, איבעי ליה לממסר מודעה איני מוכר לו אלא כדי שאוכל למשכנו. וחכ"א האי דלא מסר מודעה כי ירא שמא ישמע הדבר וימנע מלקנות את השדה: והלכה כחכמים: **ט** וחכ"א זה גובה שטר חובו. והלכה כחכמים: **י** שלש ארצות לנשואין. שאם נשא אשה באחת מן ארצות אחריו מארץ אל ארץ: כרך. גדול מעיר. והוא מקום שווקים, ומכל סביביו באין שם לסחורה וכל דבר מצוי בו: אבל לא מעיר לדרך. ששיבת הכרכין קשה, מפני שהכל מתיישבים שם ודוחקים ומקרבים הבתים זו לזו ואין שם אויר: ולא מוכרך לעיר. דבכרך שכיחי כל מילי, בעיר לא שכיחי כל מילי: מפני שהנהיפה בודק את הגוף ומחליאו, ששינוי וסת אפילו לטובה תחלת חולי מעים. והלכה כרשב"ג. ואם

וחכמים אומרים, זה היה פקח שמכר לו את הקרקע, מפני שהוא יכול למשכנו: **ט** שנים שהוציאו שטר חוב זה על זה, אדמון אומר, אלו הייתי חייב לך, כיצד אתה לזה ממני. וחכמים אומרים, זה גובה שטר חובו וזה גובה שטר חובו: **י** שלש ארצות לנשואין, יהודה, ועבר הירדן, והגליל. אין מוציאין מעיר לעיר ומכרך לדרך. אבל באותה הארץ, מוציאין מעיר לעיר ומכרך לדרך, אבל לא מעיר לדרך ולא מכרך לעיר. מוציאין מנה הרעה לנה היפה, אבל לא

but not from a superior to an inferior. Rabbi Shimon ben Gamliel says: [He cannot force her to move with him] not even from an inferior dwelling to a superior dwelling because the [change even to a] superior dwelling puts [the human body] to a [severe] test [any change can affect the health of the human body].

(11) [A man] may force everyone [in his household] to go up [with him] to the land of Israel [even from a superior dwelling] but no one may be forced to leave it. All [one's household] may be forced to go up to Jerusalem [even from a superior dwelling], but no one may be forced to leave it. [This applies to] both men [i.e., his wife may either force him to move with her to Israel or to divorce her and give her, her *ketubah*] and women [i.e., he may force his wife to move with him or give her a divorce without having to pay for her *ketubah*]. If a man married a woman in the land of Israel and divorced her in the land of Israel, he must pay her [her *ketubah*] in the currency of the land of Israel. If he married a woman in the land of Israel and divorced her in Cappadocia, he may pay her [*ketubah*] in the currency of the land of Israel [even though the coinage of the land of Cappadocia was heavier and larger than that of Israel]. If he married a woman in Cappadocia and divorced her in the land of Israel he may pay [her *ketubah*] in the currency of the land of

רבנו עובדיה מברטנורא

איש מארץ הגליל נשא אשה בארץ יהודה או איפכא, כופין אותה לצאת עמו, שעל מנת כן נשאה. ובכל מקום מוציאם מעיר שרובה עובדי כוכבים לעיר שרובה ישראל, אבל לא מעיר שרובה ישראל לעיר שרובה עובדי כוכבים: **יא הכל מעלין**. את כל בני ביתו אדם כופה לעלות עמו לירושלים, ואפילו אם קנה עבד עברי ילך העבד אחריו על כרחו, ואפילו מנוה היפה לנוה הרע, ואפילו מעיר שרובה ישראל לעיר שרובה עובדי כוכבים: **ואין הכל מוציאין**. ואין מוציאין שום אדם: **אחד האנשים ואחד הנשים**. אם הוא אומר לעלות והיא אומרת שלא לעלות, תצא בלא כתובה. ואם היא אומרת לעלות והוא אומר שלא לעלות, יוציא ויתן כתובה: **קפוטקיא**. היא כפתור. וקורין לה בעברי דמא"ת. ומעותיה גדולות ושוקלות יותר משל ארץ ישראל. ומשום דכתובת אשה מדברי סופרים, הקלו בה לפרוע אותה בפחות שבמעות. ורבי שמעון בן גמליאל סבר כתובה דאורייתא, ומשום הכי אזיל בה לחומרא. לית הלכתא כוותיה:

Israel. Rabbi Shimon ben Gamliel however ruled that he must pay her in the [larger] Cappadocian currency [Rabbi Shimon maintains that the payment of a *ketubah* is of Biblical origin, hence the stricter view]. If a man married a woman in Cappadocia and divorced her in Cappadocia, [all agree that] he must pay her [her *ketubah*] in the currency of Cappadocia.

רַבִּין שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת קֶפּוּטָקִיא. נִשְׂא אִשָּׁה בְּקֶפּוּטָקִיא וַיִּגָּרֶשׁהּ בְּקֶפּוּטָקִיא, נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת קֶפּוּטָקִיא:

